

Truls Sjöstedts kvinnoaffärer 1719-1721

Av Niklas Hertzman, Malmö.

Mycket är känt om våra anföräldrar Truls Sjöstedt och hans hustru Christina Malm, men ännu, trots över 60 års forskning har vi ingen kunskap om varifrån de härstammar och vem deras föräldrar var. Sakta men säkert kommer vi närmare och närmare och bit för bit läggs pusslet om deras liv och leverne. Jag har nu hittat ytterliggare ett par pusselbitar, mycket intressanta pusselbitar om jag får säga det själv. En del frågor som vi har haft om deras tidiga liv får sitt svar, men som alltid avlöses de av en mängd nya frågor.

Den tidigaste uppgiften vi har om Truls är att han blev trumpetare vid Upplands femmänningsregemente till häst 1717. Detta regemente kallades även Bennets regemente efter dess chef, generalmajoren Wilhelm Bennet. Vid detta regemente tjänade Truls tills den 1/1 1720, då det står i rullorna att han deserterade. Sedan är det en lucka på dryga tre år tills Truls dyker upp som klockare i Snöstorp 1723. Under denna tiden har han gift sig och troligen fått något barn, som har dött i späda ålder. Men vad hände egentligen under dessa år?

Om vi återvänder för en stund till Bennets regemente, så var det ett tillfälligt regemente som sattes upp 1703 som stöd under det Stora Nordiska kriget. Regementet var aldrig utanför landets gränser och krigade utan var förlagt i Sverige som försvar. När jag och en släktforskarkompis (Magnus Lindskog) har kartlagt regementet för att eventuellt få fram några fler uppgifter om Truls har vi kommit fram till att regementet var förlagt i Skåne den tiden Truls tjänade vid regementet. Men var i Skåne Truls låg förlagt har vi inte känt till.

Magnus hittade så till slut att Truls låg förlagd i Blentarps församling och man kan till och med följa hos vem och i vilka gårdar han var förlagd. 1718 i april i Klararöd hos Nils Olsson, i maj i Gravarehuset hos Hans Lydahl, i juni i Hylla hos Christen Jöransson och i juli-september i Kladdarp hos Nils Gertsson.

Nu blev jag ju så klart nyfiken och jag tittade i Blentarps kyrkobok för att om möjligt få se någon glimt av vår Truls, som t.ex. dopvittne. Jag började leta efter honom 1717, men inte ett spår av Truls såg jag. Jag träffade på en hel del andra personer från Bennets regemente och till och med från samma kompani som Truls låg vid, men ingen Truls. Nehe, tänkte jag inget spår efter Truls här heller, men så såg jag ett namn jag kände igen. Så här står det i Blentarps födelsebok 1720:

1720 Nyttårsdag:

Bapt: ett oäkta Barn för des swaghet hemma i stuf:an N: Åke. Mod N: Elna Åkesd:er af Blentarp, uthlagt till Barnfähr Trumpetaren under H' Benetz Reg: Truls Siöstedt.

Truls hade alltså fått ett oäkta barn tillsammans med Elna Åkesdotter ifrån Blentarp och barnet döptes hemma för dess svaghets skull. Det föddes ganska många oäkta barn, vars fäder var soldater och ryttare som låg inhysta runt om i Skåne vid denna tiden. Men detta är ganska förståeligt om man tänker på att en stor del av de giftasvuxna männen som fanns hade blivit utskrivna till knektar och hade blivit iväg sända för att kriga nere i Europa. När det då kom lite nya män till församlingen, så kan man ju tänka att tycke uppstod i en del fall och att en del av dessa förhållanden resulterade i barn.

Tänker man nu tillbaka till vad som stod i den militära rullan för Truls, *han deserterade den 1/1 1720*, och tittar på vilket datum hans oäkta barn döptes, så kan man ju ganska lätt dra slutsatsen att det var på grund av sitt oäkta barn han deserterade. Att få ett oäkta barn på den tiden var ganska skamligt och eftersom det var förbjudet att, som det heter ”ha köttsligt umgänge”, innan man var gifta var det därmed straffbart.

Eftersom Blentarp ligger i Torna härad, så letade jag givetvis i Torna härads dombok för 1720 för att se om jag kunde hitta något intressant. Det är inte alltid säkert att man hittar mål om äkta barn i domböckerna, men oftast gör man det vid denna tiden. Likaså kan man inte vara säker på att målet tas upp i det häradet där det oäkta barnet föds, för det heter att målet skall tas upp där den olagliga händelsen inträffade och det kan ju var någon annanstans.

I Torna härads dombok hittar jag, som tur är, målet om det oäkta barnet Åke. Vid sommaringet 1720, den 20/5 tas målet upp och så här står det i domboken.

No.5. Lösqwinsfolket Elna Åkesdotter ifrån Blentarps by, angaf sig för häradz Rätten, at hafwa jädt oäkta påkabarn, benämd Åke för 16 wekor sedan, och aflat det i Gienarpe S:n och Wrans torp med Trompetaren Truls Gustaf under Bennetterna, som rymt för juhl i Åhr, och dess uthan i Wäbrö gjort et barn under äktenskap, warandes nu i Lybeck, efter en Boråses berättelse

Q: Om Trompetaren war inqvarterad i Wrans torpet? R:s Ja, et halft Åhr, mädan hon tjent der hos Pähl Pährsson.

Resol.

Remitteras til Bahra häradz Ting d: 10 nästk:de Junii, hwar under aflandet skjedt, då Ellna bör instämma Jordegumman Estred och förra matfadern Pähl Pährsson at derö:r förhöras.

Här finns mycket intressanta saker att kommentera och att fundera vidare på. Truls kallas ”Truls Gustaf”, varför han gör det vet jag inte, men vi lägger det på minnet för det kan vara bra att känna till längre fram.

Barnet blev avlat i Genarps socken och i Vrams torp hos Pål Persson, där Truls var förlagt och där Elna tjänade som piga. Vidare står det att Truls rymde före jul och av detta kan man dra den slutsatsen att datumet som står i den militära rullan, den 1/1 1720 var det datumet man upptäckte att Truls var borta, man har säkert haft ledigt över jul och nyår och inte märkt att Truls var försvunnen förrän man återsamlades på nyårsdagen. Vi får dessutom reda på att Truls nu var i Lybeck. Detta berättades av en ”boråsare”, d.v.s. en kringresande handelsman.

Slutligen och det som är mest intressant är att Truls i *Måbrö gjort et barn under äktenskap*, han har alltså ytterliggare ett barn i Veberöd som han gjort under äktenskapslöfte (=varit förlovad). Truls har med andra ord två barn innan han gifter sig med vår Christina Malm.

Tyvänn hittar jag inte målet när det tas upp i Bara tingsrätt, vad detta beror på vet jag inte. Antingen beror det på att man aldrig tog upp målet eller att det saknas för det verkar som om det finns luckor i Bara härads dombok vid denna tiden.

Detta att Truls hade ytterliggare ett barn under äktenskap måste vi ju försöka forska vidare på. Tyvärr finns det inga kyrkoböcker i Veberöd för denna tiden, så den vägen kan man inte gå.

Kyrkan hade mycket att säga till om vid denna tiden och så fort det handlade om äktenskap, skilsmässor och andra problem som rörde äktenskapet så skulle domkapitlet i Lund säga sin mening. Eftersom Truls nu hade avlat ett barn under äktenskap (kan tolkas som äktenskapslöfte, d.v.s. trolovning), så hoppades jag att man hade haft en del synpunkter på det hela, så jag började läsa domkapitlets äktenskapshandlingar för denna tiden.

Mycket riktigt, jag hittade en hel del handlingar som rörde Truls och hans ”kvinnoaffärer” och det är en mycket intressant läsning. Man tycker nästan att dagens såpoperor på TV ligger i lä, men vi tar det från börjar. Vi skruvar tillbaka klockan ett år och jag kommer att berätta historien kronologiskt, d.v.s. så som den skett, i rätt tidsordning, när olika brev skrevs och till vem, när svar kom o.s.v.

Den 6 mars 1719 lämnar två soldater Ernst Doz och Siöfodh (han skriver inte sitt förnamn) in ett vittnesmål att de tjänstgjorde vid samma kompani som korpralen Rudolph och att han dog 1715 vid Stralsund. De vittnar även att de var med och bar hans lik till begravningen. Att detta är sant intygar de och om det krävs så kan de även vittna under ed.

Korpral Rudolph, som hette Johan Fredrik i förnamn var gift med Maria Jönsdotter Berg. Maria är den person som Truls var förlovad med och med henne hade han fått ett barn under äktenskapslöfte.

I ett brev från kyrkoherden i Vomb och Veberöd, David Harman, berättas det att Maria Jönsdotter Berg föddes i Ystad och att hon flyttade därifrån till Veberöd socken och by den 1 mars 1712. Hon bodde i Veberöd till 1717 då hon flyttade till Genarps församling där hon bodde i ett år, tills hon återvände till Veberöd den 18 oktober 1718. Hon hade från alla ställen bara goda lovord om sig. Då hon bodde i Veberöd den första gången gifte hon sig med korpralen Rudolph, som tjänade under överstelöjtnanten de Störs bataljon. Johan Rudolph blev dock ganska snart efter vigseln kommenderad till flottan. När David Harman skriver detta intyg om Maria Berg och hennes liv till domkapitlet i Lund den 1 juli 1719 har han inga uppgifter om Johan Rudolph lever eller är död, utan det är upp till Maria att själv presentera bevis på att han är död om hon vill gifta om sig. Slutligen tillägger kyrkoherden att så vitt han vet har Maria under hennes mans bortavaro förhållit sig väl.

Maria ville troligen få bevis för att hennes man hade dött och därmed skulle hon få domkapitlets tillstånd att gifta om sig. Men för att få sin man dödförklarad så måste Maria ha vittnesmål som säger att så är fallet.

Mycket riktigt så begär domkapitlet att soldater skall vittna i saken. Den 15 juli 1719 blev vid rådstugurätten i Lund, efter domkapitlets begäran, en före detta soldat vid Östgöta infanteriregemente, men nu ryttare under Herr Baronen och General Majoren Bennets regemente Diedrich Mejer, född i Bremens stift, inkallad för att under ed vittna om korpralen Johan Fredrik Rudolphs vid Herr Överstelöjtnanten Störs bataljon och kapten Peltz kompani, dödliga avgång. Detta vittnesmål begär Rudolphs efterlevande hustru Maria, som nu tänker träda in i ett nytt gifte.

Efter avlagd ed med hand å bok vittnade Diedrich Mejer, att korpralen Rudolph år 1715 vid Sjöaktionen vid Stralsund blev fången av de danska och av dem tvungen att ta tjänst, samt sedermera när den danska armén kom till Stralsund, blev han där skjuten av en styckekula från fästningen. Detta visste Diedrich för han blev fången av danskarna 1713 vid Tröningen och var med dem vid Stralsund under samma regemente och kompani som Rudolph. Johan Rudolph hade dessutom varit hans korpral.

Nu har alltså Maria Berg fått tre vittnesmål att hennes man Johan Rudolph är död och i slutet av juli skriver domkapitlet ett brev till David Harman i Veberöd där de ger sitt tillstånd till att Maria får gifta om sig med trumpetaren Truls Sjöstedt.

Brevet lyder så här:

Consistorii Ecclesiastie Resolution, för Corporals Enkian Maria Jönsdotter Berg ifrå Weberödh församling, at träda i annat giftermål, efter sin afledna Maka Corporalen af Hr ÖfwersteLtn von Stöhrs Tyska Battailon, men sedermera efter fångenskap under de danska och hennes Maj^{te} drottningens i Danmark regimente til fotz Johan Frideric Rudolph; gifwen Lund d: 15 Julii A^o 1719 wisar Corporalskan Maria Jönsdotter Berg, genom Soldaternas Ernest Dos och Siöfod skrifteliga attest, dat: 6 Mart. Sisl, samt Ryttaren af Hr GeneralMajoren Bennetz Cavallerie regimente och Hr Ryttmästaren Boderi Compagnie Dideric Mejers Edeligt utsaga widh Rådstufvu Rätten i Lund d:15 hujus, huru som sedan dess äkta Maka Corporalen af ÖfwersteLieutenant von Störs Battailon Johan Frederic Rudolph, åhr 1715 wid Siöactionen blef af dhe danska fången, och twungen hos dem at taga tjänst, skall widare uti belägringen för fästningen Stralsund, uti en storm af en Stycke-kula ifrå dhe Swenska blefwen skuten til döds, svarandenes denna Ryttaren Dideric Mejer, som sedermera från de danske sig aliconeset?, och kommen under de Swensk tjänst, tillika medh Soldaterna Ernest Dos och Siöjöth, som under samma danska regimente och Compagnie med Johan Rudolph Camerater, tillstades wid dess begrafning; och under så lång tid, hwarken Corporalen Johan Frederic Rudolph någon kundskap om sig gifwit eller vidare underrättelsekunna lämnat om dess tilstånd, öfwadt den slit der om är giord, altså begiära at få träda i annat giftermål med Trompetaren af Högwälb: Hr GeneralMajoren Bennetz regimente och Hr Ryttmästare Boderi Compagnie Truls Nicolai Siöstedt swarandes efter Hr Kyrkioherden i Womb och Webrödh Hr Magister David Harman gifer vittnesbörd om sitt förhållande uti sin mans frånwaro, utaf god fregd, samt kysk och täckligt sig förhållit; fördenskull motte wid sådana omständigheter och Sakens beskaffenhet och så wida annat hinder ej kan

wara i wägen, swar om Ministerim noga förut låter sig underätta, tillåter Consistorium, det CorporalsEnkain Maria Jönsdotter Berg från Weberödh kan tilträda annat giftermål, hwar Gud råd förlägger, hwilket wederbörande till tianlig effterrättelse länder, Sub Consistorii Eccles: Sigillo dat. Lund ut supra.

Etc. Högwyrdiga Hr Biskopens wägнар

B. Humerus

Nu börjar det bli intressant. Maria Berg får här alltså tillåtelse att träda in i ett nytt giftermål med vår Truls Sjöstedt. Truls kallas här Truls Nicolai Sjöstedt, detta betyder att Truls pappa hette Niklas eller mer sannolikt Nils, som på latin blir Nicolai.

Men nu börjar det hända saker... Johan Rudolph är inte alls död. Den 1 augusti 1719 skriver han ett brev på tyska från Köpenhamn till Veberöd. Han måste alltså på något sätt ha klarat sig när han blev skjuten och dessutom fått reda på att hans hustru tänker gifta om sig.

I brevet beklagar han sig djupt att han inte har hört av sig och han hälsar till sin lilla son och att han gärna vill fortsätta att ha Maria till sin fru. Han bor numera hos en murmästare på Michel Wibes gade i Köpenhamn.

Kyrkoherden David Harman vet nu varken ut eller in. Han hade precis fått brevet från domkapitlet i Lund som sa att det var OK för Maria att gifta om sig med Truls Sjöstedt eftersom hennes första man var död. Nu hade det alltså kommit ett brev från Johan Rudolph och han är vid liv. Återigen skriver David Harman till domkapitlet och frågar om råd. Innan han skriver till Lund så frågade han Maria om hennes man kunde skriva, om hon hade några andra brev från honom samt om han brukade använda något sigill. Maria svarade att han kunde skriva, men att hon äger endast ett brev från honom, helt smutsigt och tummat där kuvertet är borta. Vad gällde sigillet så var det en man som stod mellan två Wichthålor och bokstäverna I:R: David Harman avslutar sitt brev till domkapitlet med en uppmaning till dem att *höggunstigt mig befalla, huru iag med wigselen mig förholla skall.*

I domkapitlets svar råder man David Harman att i sådana här tveksamma fall vänta med giftermålet en tid, för att försöka ta reda på Johan Rudolphs tillstånd i Köpenhamn, om han verkligen lever.

I slutet av september tröttnar Truls på allt strul och han fattar pennan och skriver till domkapitlet i Lund för att få reda på om det kan bli något äktenskap mellan sig och Maria eller inte. Så här lyder Truls brev till domkapitlet i Lund

Högwördiga Herr Doctor, Biskop och Procancellarie
så och
HögChrwyrdiga och höglärda herrar Doctores
och Consistoriales
Höggunstiga Herrar !

Dett waar twiswälls utan Plurimum Ven: Consistorium gunstigast sig påminna, huru som Corporalskan uti Webrö Sockn och By Maria Berg benämnd för en tid sedan undfåt af Plur: Ven: Consist: tillstånd at träda uti ächtenskap med mig, sedan hon med giltiga wittnen sin förra mans död intygat hade; hwaruppå sedan å Predikostolen Lik mätiigt Kongl: Maj:^{ts} Kyrkio ordning 3 Söndagar å rad till wårt ächtenskap för kunnat war, begiärande iag af Kyrkioherden H' Mag: David Harman dersammastädes, at wigseln företagas måtte, då H' Kyrkioherden för mig berättade hafwa bekommit ett bref, som skulle wara kommit ifrån Maria Bergz förra man och jente detta brefwitz berättande communicerade han tillika med Maria Berg Plurimum Ven: Consistorii gunstiga ordres, at H' Kyrkioherden med wår Copulation skulle låta hafwa anstånd. Har hoos förmenta oss H' Kyrkioherden ar wij sedan efter skulle absentera oss från hwarannan, dett hustru Maria Berg afwenwäll begiärdde; och dett så wida Slutna bandet aldeles uplösta, Men som Plur: Ven: Consist: sin gunstiga tillåtelse till detta senare ächtenskap gifwit hafwer har mig ej kunnat Quscera med denna Hr Kyrkioherden notification utan för nödigt funnit Plur: Ven: Consist: sådant för ut ödmuikast förredraga hälst som en sådan händelse torde till afwentys i framtiden ligga mig i wägen, om iag skulle i sinnet fatta at på något annat ställe begifwa mig uti ächtenskap. Hwarföre iag med ödmuikaste wyrdnad anhäller, dett täcktas Plur: Ven: Consist: gunstiga meddela mig sitt attestatum, at iag ifrån bem^a Maria Berg med ärsättia och åter betala mig den depance och omkostnad, som hon på ett sin efter tänkeligit sätt, genom sina __na lefwanden wicktiga wittnen, __ mig uppå. Elljest huru wida bem^a Maria Berg bör anses för dett hon Plurimum Ven: Consist: med sin oricktiga berättelse och äfwen så oricktiga wittnen anford till at bewillja det, som Lagen aldeles förbiuder, lämnar mig ödmuikast Plurimum Ven: Consist: rättwisa om pröfwande. Uppå min ödmuikaste anhällan afwachtar mig Plurimum Uenerandi Consistorii sitt gunstiga utslag och med ödmuikaste wyrdnad förblifwer

Plurimum Uenerandi Consistorii
Ödmuikaste Tienare
T: Siöstedt

Truls påminner alltså om att Maria Berg för en tid sedan fått besked och tillåtelse att träda i nytt äktenskap, sedan hon med giltiga vittnen bevisat att hennes man var död. Därefter hade det lyst enligt kyrkoordningen 3 söndagar i rad om äktenskapet. När de skulle bestämma wigseldatum hos kyrkoherden hade precis brevet från Köpenhamn kommit och kyrkoherden ville inte fortsätta att prata om wigseln förrän allt var klart om Johan Rudolph levde eller ej.

Om detta strulet skall fortsätta begär Truls att få bli fri från sin trolovning med Maria Berg och att inget av detta skall ligga honom till last om han ämnar ingå nytt äktenskap någon gång i framtiden.

Domkapitlet svarar i ett nytt brev till kyrkoherden Harman i Veberöd att man skall försöka få klarhet i Johan Rudolf liv i Köpenhamn. Det finns även vissa antydningar om att brevet som kom från Köpenhamn var förfalskat. Man råder även kyrkoherden att skjuta upp wigseln mellan Truls och Maria och försöka hålla kontrahenterna ifrån varandra, till säng och bohag, som det står i brevet.

Även Maria Berg skriver ett brev till domkapitlet som registreras den 7 oktober 1719. Hon skriver bl.a.

Det på begunte Ehtenskapet emällan mig och Trompetaren Truls Nicolai Siöstedt måtte nå sin fullbordan, hwar på och lysningen följdt hafwa, så at iag och min kieresta intet annat tänkt än wij skulle få det samma med kyrkians band stadfästa. Men då iag och min käresta förleden lögerdag woro hoos H' Magister Harman i Wåmb i mening at öfwerlägga om bröllopsz dagen, förnekades han oss wigningen, emädan Uenerandum Consistorium skall hafwa den förbudit, i anledning af ett bref som nyligen är ankommit såsom det warit uthsändt af min förra sahl. Man, hwilket iag håller för at wara ett upfunnit wärk, och af någon ilwilliande menniskia updichtat till at förstöra ett så Christeligt wärk, dock kan det icke wara af den kraft att det skulle kunna kulkasta ett lefwandes wittne som med sina ögon sedt när mannen är död blefwen, förmodar för den skull Uenerandum Consistorium icke gör någon reflexion på bem:te bref, utan mehr på ett lefwande och trowärdigt wittne, och befäller H' Magister Harman att fullfölja med wigningen.

Maria tror alltså att brevet som kom från Köpenhamn var förfalskat och skrivet av någon illvillig människa, som vill förstöra Truls och hennes äktenskap. Hon begär att domkapitlet skall befälla kyrkoherden Harman att fullfölja wigseln mellan henne och Truls.

Även Truls chefer, regementschefen Wilhelm Bennet och vice regementschefen Olof Segersköld, tycker att man skall fullfölja wigseln mellan honom och Maria. Man hänvisar till att lysningen redan har skett samt att det är onödigt att dra ut på tiden.

Tiden går och på nyårsdagen 1720 döps så Truls och Elna Åkesdotters son Åke hemma i stugan för sin svaghets skull. Då hade redan Truls försvunnit från sin anställning som trumpetare vid Bennets regemente. För som det står i rullan så deserterade han den 1/1 1720, alltså samma dag som hans ”oäkta” son Åke döptes.

Men äktenskapsmålet mellan Truls och Maria Jönsdotter Berg är inte slut. Den 11 april 1720 skriver kyrkoherden i Vomb och Veberöd David Harman åter ett brev till biskopen och domkapitlet i Lund. Nu har Maria nedkommit med sitt och Truls barn,

detta skedde ”för några veckor sedan”. Även detta barnet var svag och döptes hemma. David Harman skriver i brevet till domkapitlet: *barnet, om hwilketz lifff då intet hopp war, hemma döpt wordet.* David Harman fortsätter sitt brev *Och Ehuruwähl, thenna Corporalskan, af kiötl: swaghet sig med Trompetaren mellerat, förr än hon bettere råd inhemptat; förmanar likwähl, som nu annan hustru, at blifva kyrkiotagen förr giftandes.* Prästen hade alltså problem med hur han skulle kyrkotaga Maria. Maria kunde inte veta att hennes man fortfarande var i livet och skulle därför inte straffas för att ha fött ett oäkta barn och den skam som det medförde när man skulle introduceras i kyrkan efter barnafödseln.

Något svar från domkapitlet fick David Harman inte, för den 2 maj skriver han ett nytt brev i samma fråga, hur han skall förhålla sig med Maria Jönsdotter Bergs kyrkotagning. David Harman har nu fått ett brev från Johan Rudolph där han bland annat har yttrat *huruledes sit hierta ännu aff sin hustru sig segnar.* För att verkligen bevisa att brevet är skrivet av Johan skickar kyrkoherden med det till biskopen och ber honom jämföra handstilen. Han skickar även med ett brev han fått från en hustru från Köpenhamn, som hade kommit till Vomb för att där besöka sin moder. Med henne tillbaka till Köpenhamn skickade David Harman med ett brev till Johan Rudolph.

Den 20 juli 1720 svarar så äntligen domkapitlet i Lund med en dom uppå korpralskan i Veberöd Maria Rudolphs begäran, att efter sin barnsbörd med trumpetaren av Hr Generalmajoren Bennets regemente Truls Nicolai Sjöstedt, må bliva intagen i kyrkan, som en förlovad fästekvinna. Hon får bli kyrkotagen som fästekvinna.

Men samma dag skriver man från Lund ett brev till Generalmajor Wilhelm Bennet, angående ryttaren Diedric Mejer, som nu tjänstgör under Bennet, för att ha vittnat falsk angående korpralen Johan Rudolphs död.

Trots breven som kommit från Johan Rudolph i Köpenhamn är man inte riktigt säker på att han verkligen är i livet. Vid Torna häradsrätts ting i Dalby den 9 oktober 1720 tar man åter upp fallet. Man tror fortfarande att breven som kommit från Köpenhamn är förfalskade, *finnas misstänkta ankommit*, man tvistar även om hur hon skall kyrktagas. Maria berättade, att hon ej annat berättat än sanningen, att hennes man skulle vara död, men de brev som kommit, daterade den 7 december 1719, den 28 november 1719 och två brev den 26 1720, *äro falskeligen gjorda af någon medmenniska, som welat förstöra gifftermähllet med Trompetaren, eller kanskie af honom sielf, den tiden han i wäras warit öfwer till Köpenhamn.* Häradsrätten beslutar att prova att skriva till den svenska ministern i Köpenhamn, Hr Generalmajoren Adlenfelt och genom honom försöka få klarhet i om Johan Rudolph lever eller ej.

Fortfarande den 24 oktober 1720 vet inte kyrkoherden i Veberöd David Harman hur han skall förhålla sig med Marias kyrkotagning. Han skriver åter till biskopen och frågar. Det har kommit ett nytt brev från Köpenhamn, där Johan förklarar att han vill sin hustru Maria Berg behålla och ingalunda övergiva.

Ett par veckor senare står ryttaren Diedrick Mejer åtalad inför Lunds rådstugurätt för att ha vittnat falsk om korpralen Johan Rudolphs död. Diedrick, som det står i protokollet, påstår högeligen och nekar det att han i sitt edliga vittnesmål ingalunda skall ha avlagt att det var hustru Maria Jönsdotters man Johan Friedrich Rudolph som skulle vara död, utan en vice korpral Johan Friedrich Rudolph som vid Stralsund blev död och slagen.

Hur det gick för Diedrick Mejer förtäljer inte historien. Kanske tror rådstugurätten på hans ord att det var inte Maria Jönsdotter Bergs man, korpralen Johan Friedrich Rudolph han menade när han vittnade utan en vice korpral med samma namn. Men det är väl tveksamt om det verkligen fanns två korpralen med exakt samma namn.

Sedan händer inte mycket på ett drygt halvt år. Det händer säkert en hel del, men inget som har fastnat på något papper som jag hittills har hittat. Den 19 juni 1721 skriver kyrkoherden i Hjärnarp, på Bjärehalvön, Fredrik Botsack ett brev till biskopen och domkapitlet i Lund som lyder som följer:

*Högwördiga Hr Doctor Biskop och Procancler
samt
HögChrewyrdiga och höglärda herrar, professorer
Gunstiga Fader
Och Gynnare !*

Trumpetaren af Hr GeneralMajor Bennetz Regimente Truls Siöstedt har genom skrifwelse för några dagar sedan låtit mig förstå. Det han ingädt äktenskapz förbund, med En Sergeantzdotter här af Hiärnerups församling Stina Sörensdotter Malm benämnd, begiärandes där iämte såsom Regimentet Commenderat är, iag wille samma äktenskap genom lysning och Wigsel ofördrugl: befordra. Men som mig är förrbrackt; dett Trummetaren Truls Siöstedt för någon tid tillbaka tänkt bygga äktenskap men en Corporalshustru i Wefwre Maja Berg benämnd, hwars Man efter berättelse skolat warit genom döden afgången, men sedermera sig passeligen infunnit, och sin hustru antagit; så är till Eders Faderl: Högwyrdighet och Maxime Ven: Consist: min ödmuika förfrågan om något hinder, medelst denna Corporalskan wara kan, som förmehnar Trumpetaren äktenskapz fullbordan med denna samma Stina Sörensdotter Malm ofwackandes Eders Faderl: Högwyrdighet och Maxime Ven: Consistorii gunstiga resolution huru wida denna offan nämnda Trummetarens begiäran får winna sin fullbordan. Och med ödmuikaste respect förblif:

Eders faderl: Högwyrdighet och Maxime Ven: Consist:

Hjärnerup 1721 d.19 juni

Odmiuka Tienare

Fried: Botsack

Nu kommer det fram många nya spännande uppgifter. Truls har alltså hittat allas vår anmoder Christina Malm i Hjärnarp och hon kallas sergeantsdottern Stina Sörensdotter Malm. Detta betyder ju att hennes pappa var sergeant och hette Sören Malm. Kyrkoherde Botsack har hört om Truls trolovning med Maria Berg från Veberöd och skriver till domkapitlet och frågar om det är OK att han viger Truls och Christina, han vill alltså ha klartecken på att Truls är skild från Maria.

I svaret från Lund bekräftar man att Truls varit förlovad med en korpralshustru Maria Berg, men att det nu har framkommit att hennes man Johan Rudolph är i livet och ännu är i tjänst i Köpenhamn, såsom Grenadjär av det Kongl. Danska GrenadierCorpsen. Man råder även Botsack till försiktighet med vigseln och råder honom att be Truls uppvisa den världsliga rättens dom i saken, för någon sådan har man i Lund ännu inte sett. När han gjort det och allt är i sin ordning så skall man ge tillåtelse till vigseln.

Den 27 juni 1721 skriver David Harman åter till biskopen och domkapitlet i Lund i saken mellan Truls och Maria. Han har tydligen fått en förfrågan från biskopen och brevet är hans svarsbrev. Han hänvisar till Torna häradsrätt och att de hade uppe fallet förra året och att man skulle göra en efterforskning efter Johan i Köpenhamn hos den svenska ministern där. Men innan detta expedierades, infann sig korpralen Johan Rudolph och sedan han uppsökt sin hustru Maria Berg, följde han med henne till mig [David Harman] och beklagade sig högeligen att hon av falsk vittnesbörd blivit förledd att tro att han var död, så att hon kunde ingå ett nytt äktenskap med trumpetaren Sjöstedt. Vidare säger Johan att han fortfarande håller henne så kär, som tidigare. Han hyser inget agg mot barnet som Maria med sin förmenta fästman avlat. Kyrkoherden David Harman avslutar brevet och talar om att Johan och Maria nu för tiden vistas i Hällestads socken och huset Vasaholm.

Om vi till slut återgår till Truls Sjöstedt och Christina Malm. Det finns inte heller några kyrkoböcker i Hjärnarp för denna tiden, så den vägen kan man inte få fram några uppgifter om Christinas liv där. Är hon född där eller varför bodde hon där ?

Truls och Christina gifter sig den 14/1 1722 i Køge, söder om Köpenhamn. Trots mycket letande har jag inte hittat något spår efter någon sergeant Sören Malm i de svenska militära källorna. En tanke som givetvis slår mig, är frågan om Christina är danska, trots att hon bodde i Hjärnarp när hon träffade Truls. Eftersom de gifter sig i

Køge, så ligger det ju nära till hands att tro att Christinas pappa, Sören Malm, tjänstgjorde som sergeant i Køge, som var en stor garnisonsstad på den tiden.

Truls kallas ibland i protokollen och breven för Truls Nicolai Sjöstedt, vilket borde betyda att hans pappa hette Nils. Det var ganska vanligt i början av 1700-talet, för lite ”finare” folk än vanliga bönder, att latinisera sitt fadersnamn och Nils blir således Nicolai. Truls och Christina döper sedan en av sina söner till Severin Nicolaus och han har således fått sina förnamn från både morfar (Severin=Sören) och farfar (Nicolaus=Nils).

Avslutningsvis kan man säga att vi har kommit en bit närmare gåtan om Truls och Christinas härstamning, en del frågor har fått sina svar, men å andra sidan har många nya frågor dykt upp. Jag ger inte upp och förhoppningsvis kan vi hitta mer intressanta saker om våra förfäder Truls och Christina. De svenska arkiven är oändligt djupa och det finns mycket kvar att leta igenom efter nya spår.

På släktmötet den 4 augusti i Osby kommer jag att berätta mer om detta och även berätta om en del tankar och teorier som jag har. Jag hoppas att vi träffas där och att vi får tillfälle att diskutera nya tankar och teorier.